

ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ

2/2018

гр.София, 23.06.2022 год.

Върховният касационен съд на Република България, Общо събрание
на Гражданска и Търговска колегии в съдебно заседание на 19 май 2022
год., в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ на ОСТГК,
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
РЪКОВОДИТЕЛ на Търговска колегия:
ЕВГЕНИЙ СТАЙКОВ

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
РЪКОВОДИТЕЛ на Гражданска колегия:
МИМИ ФУРНАДЖИЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛИ
на ОТДЕЛЕНИЯ:

МАРИЯ ИВАНОВА
ЕМИЛИЯ ВАСИЛЕВА
ВАСИЛКА ИЛИЕВА
БРАНИСЛАВА ПАВЛОВА
ТОТКА КАЛЧЕВА

ЧЛЕНОВЕ:

1. ТАТЯНА ВЪРБАНОВА	13. БОНКА ДЕЧЕВА
2. МАРГАРИТА СОКОЛОВА	14. СВЕТЛА БОЯДЖИЕВА
3. ВЕСКА РАЙЧЕВА	15. ЖИВА ДЕКОВА
4. ПЛАМЕН СТОЕВ	16. КАМЕЛИЯ МАРИНОВА
5. ЕЛЕОНОРА ЧАНАЧЕВА	17. ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА
6. ДИЯНА ЦЕНЕВА	18. ТЕОДОРА ГРОЗДЕВА
7. СВЕТЛАНА КАЛИНОВА	19. ИЛИЯНА ПАПАЗОВА
8. ГЪЛЪБИНА ГЕНЧЕВА	20. ЗОЯ АТАНАСОВА
9. МАРИО ПЪРВАНОВ	21. ВЕСЕЛКА МАРЕВА
10. КАМЕЛИЯ ЕФРЕМОВА	22. БОРИС ИЛИЕВ
11. ЕМИЛ ТОМОВ	23. БОНКА ЙОНКОВА
12. АЛБЕНА БОНЕВА	24. БОЯН ЦОНЕВ
	25. БОЯН БАЛЕВСКИ

26. ИРИНА ПЕТРОВА	44. ЕМИЛИЯ ДОНКОВА
27. МАРГАРИТА ГЕОРГИЕВА	45. ФИЛИП ВЛАДИМИРОВ
28. РОСИЦА БОЖИЛОВА	46. ВАСИЛ ХРИСТАКИЕВ
29. ДРАГОМИР ДРАГНЕВ	47. ГАЛИНА ИВАНОВА
30. ВЛАДИМИР ЙОРДАНОВ	48. АНЖЕЛИНА ХРИСТОВА
31. КОСТАДИНКА НЕДКОВА	49. ДЕСИСЛАВА ПОПКОЛЕВА
32. ДИМИТЪР ДИМИТРОВ	50. МАДЛЕНА ЖЕЛЕВА
33. ДАНИЕЛА СТОЯНОВА	51. МИЛЕНА ДАСКАЛОВА
34. ГЕРГАНА НИКОВА	52. ТАНЯ ОРЕШАРОВА
35. ПЕТЯ ХОРОЗОВА	53. МАРИЯ ХРИСТОВА
36. МАЙЯ РУСЕВА	54. ЛЮДМИЛА ЦОЛОВА
37. АННА БАЕВА	55. СОНЯ НАЙДЕНОВА
38. ВЕРОНИКА НИКОЛОВА	56. ИВАНКА АНГЕЛОВА
39. ЕРИК ВАСИЛЕВ	57. АНЕЛИЯ ЦАНОВА
40. КРИСТИЯНА ГЕНКОВСКА	58. ИВО ДИМИТРОВ
41. ВАНЯ АТАНАСОВА	59. ЕЛЕНА АРНАУЧКОВА
42. АЛЕКСАНДЪР ЦОНЕВ	60. НИКОЛАЙ ИВАНОВ
43. РОЗИНЕЛА ЯНЧЕВА	61. ДЖУЛИАНА ПЕТКОВА

при участието на секретаря Аврора Караджова
постави на разглеждане тълкувателно дело № 2 по описа за 2018 г. на
Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии
докладвано от съдия АЛБЕНА БОНЕВА

Тълкувателното дело е образувано на осн. чл. 125 от Закона за
съдебната власт с разпореждане от 07.02.2018 на Председателя на
Върховния касационен за приемане на тълкувателно решение по следния
въпрос:

**Подлежи ли на касационно обжалване определение на
апелативен съд, с което е потвърдено преграждащо развитието на
производството определение или разпореждане на окръжен съд като
въззивна инстанция?**

Общото събрание на гражданската и търговската колегия, за да се
произнесе, съобрази следното:

Според едното становище, в посочените хипотези определенията и
разпорежданията на апелативния съд по чл. 274, ал. 2, предл. 2 ГПК, в
редакцията ДВ бр. 50/2015 г., подлежат на касационно обжалване по реда
на чл. 274, ал. 3 ГПК, а според другото – са окончателни.

Общото събрание на гражданската и търговската колегия на
Върховния касационен съд намира за правилно второто становище по
следните съображения:

Със ЗИД на ГПК ДВ бр. 50 от 2015 г., за определенията по чл. 274, ал. 1 ГПК – които преграждат по-нататъшното развитие на делото, както и тези, за които изрично е посочено в закона, че подлежат на самостоятелно обжалване, само в случаите, когато са постановени от окръжен съд като въззивна инстанция, е предвидено да подлежат на обжалване пред съответния апелативен съд.

Както е разяснено в ТР № 5/2018 г. по ТД №5/2015 г. на ОСГТК, от инстанционен контрол изобщо са изключени определенията по въпроси, които са предоставени на свободната преценка на съда, тъй като нямат отношение към правилността на крайния съдебен акт (напр. за съединяване и разделяне на дела; за продължаване на срок за извършване на съдопроизводствени действия; за провеждане на съдебното заседание при закрити врата и пр. от същия характер), както и определенията, подлежащи на проверка ведно с обжалваното решение. В кръга на актовете по чл. 274, ал.1, т. 2 ГПК попадат всички определения извън преграждащите, чието обжалване е изрично посочено в закона. Такива са напр. определенията по чл. 15, ал. 2 ГПК; по чл. 66, ал. 2 ГПК за отказ за възстановяване на пропуснат срок; по чл. 92, ал.3 ГПК за отказ да бъде отменена наложена от съда глоба, по чл. 50 ГПК за отказ да се допусне увеличение в цената на иска и пр. В категорията актове по чл. 274, ал.1, т. 1 ГПК попадат всички определения, които временно или окончателно препятстват развитието на производството, независимо дали обжалването им е изрично уредено. В тълкувателното решение е разяснено и кои определения на въззивна инстанция по чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК подлежат на касационно обжалване.

Преграждащите определения, които за първи път постановява окръжният съд като въззивна инстанция, са: определенията за прекратяване на въззивното производство поради недопустимост на въззивната жалба, или поради неотстраняване в срок нередовности на същата; определенията за прекратяване на въззивното производство, поради десезиране на въззивния съд поради оттегляне на въззивната жалба; определения за прекратяване на исковото производство, вкл. въззивното, и обезсилване на постановеното първоинстанционно решение поради липса на правосубектност на която и да е от страните по делото, която не може да се отстрани посредством института на правоприемството (чл. 227 ГПК) и при сливане качеството на ищец и ответник поради приемство, или поради отказ от иска, или поради постигане и одобряване на съдебна спогодба, вкл. при невъзобновяване на производството, спряно пред въззивен съд по взаимно съгласие, или поради неизпълнение на задълженията по чл. 230, ал. 2 ГПК при смърт на ответника във възивно производство; определенията за спиране на въззивното производство и отказ за възобновяване на въззивното производство.

Прекратителните разпореждания на окръжен съд във възивно производство са разпорежданията, с които оставя без разглеждане като недопустими или поради неотстраняване на нередовности молби за

постановяване на актове по чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК. Обжалваемостта им следва реда за обжалване на определенията на въззивния окръжен съд, съгл. чл. 279 ГПК.

Законодателната промяна, извършена със ЗИД на ГПК, ДВ бр. 50 от 2015 г., касае само съда, компетентен да разгледа жалбата, но не и характера на производството. Апелативните съдилища в хипотезата на чл. 274, ал. 2, изр. 1, предл. 2 ГПК се произнасят като второстепенни съдилища, при пълен въззив, като разполагат с функционалната компетентност да разгледат спорния процесуален въпрос, не и спора по същество. Липсва разпоредба, че техните актове, в това число и преграждащите производството определения, от своя страна, подлежат на обжалване.

Разпоредбата на чл. 274, ал. 2, изр. 1, предл. 2 ГПК, както преди, така и след изменението с ДВ бр. 50/2015 г., предвижда съдебен контрол от само една инстанция на определенията, постановени за първи път от окръжен или апелативен съд като въззивна инстанция. При старата редакция на разпоредбата, определението на Върховния касационен съд, постановено по частна жалба срещу преграждащото определение на окръжния съд, в качеството му на въззивна инстанция, е окончателно. Следователно такова следва да е и определението на апелативния съд след изменението на разпоредбата с ДВ бр. 50/2015 г., при спазване на утвърдената в българския граждански процес концепция за двуинстанционно разглеждане на посочените в чл. 274, ал. 1 ГПК съдебни актове. Обратното тълкуване би извело още една (трета) инстанция за обжалваемост на определенията по чл. 274, ал. 1 ГПК, постановени от окръжен съд като въззивна инстанция, за разлика от определенията по чл. 274, ал. 1 ГПК, постановени от апелативен съд като въззивна инстанция, което нито оправдава целта на изменението, нито съответства на смисъла на закона. Неоправдано е да се третират различно актовете по чл. 274, ал. 1 ГПК откъм инстанционна обжалваемост само поради критерия кой съд, в конституционно определената система на съдилищата, упражнява правомощията на въззивна инстанция по конкретното дело. Това разрешение съответства и на мотивите на законопроекта за изменение на ГПК от 2015 г., според които целта на изменението е ускоряване на гражданското съдопроизводство и облекчаване на касационния съд от разглеждане на частни дела, в които се произнася като обикновена втора инстанция, и използване капацитета на апелативните съдилища.

След като определенията на апелативен съд по чл. 274, ал. 2, изр. 1, предл. 2 ГПК са окончателни, вкл. и когато се потвърждава прекратително определение на окръжен съд като въззивна инстанция, окончателни са и определенията на апелативен съд, с които се потвърждават преграждащи разпореждания на окръжен съд като въззивна инстанция. Даденото разрешение не се отнася до разпореждането на окръжен съд за връщане на касационна жалба, за връщане на частна касационна жалба и за връщане на

частна жалба против свое определение по чл. 274, ал. 1, предл. 1 ГПК. Това е така, защото, както е прието в ТР № 1/2013 г. на ОСГТК, тези разпореждания са действие по администриране на касационната жалба, респективно частната касационна жалба, които действия не се извършват от окръжния съд в качеството на въззивна инстанция.

По изложените съображения, Общото събрание на гражданската и търговската колегия на Върховния касационен съд

Р Е Ш И:

Определение на апелативен съд, постановено по чл. 274, ал. 2, предл. 2 ГПК, с което е потвърдено преграждащо развитието на производството определение или разпореждане на окръжен съд като въззивна инстанция, не подлежи на касационно обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на ОСГТК,
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
РЪКОВОДИТЕЛ на Търговска колегия:
ЕВГЕНИЙ СТАЙКОВ.....

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС и
РЪКОВОДИТЕЛ на Гражданска колегия:
МИМИ ФУРНАДЖИЕВА..- О.М.....

ПРЕДСЕДАТЕЛИ
на ОТДЕЛЕНИЯ:
МАРИЯ ИВАНОВА.....
ЕМИЛИЯ ВАСИЛЕВА.....
ВАСИЛКА ИЛИЕВА..- О.М.....
БРАНИСЛАВА ПАВЛОВА..- О.М.....
ТОТКА КАЛЧЕВА.....

ЧЛЕНОВЕ:

1. ТАТЯНА ВЪРБАНОВА..- О.М.....	6. ДИЯНА ЦЕНЕВА.....
2. МАРГАРИТА СОКОЛОВА.....	7. СВЕТЛАНА КАЛИНОВА.....
3. ВЕСКА РАЙЧЕВА..- О.М.....	8. ГЪЛЪБИНА ГЕНЧЕВА.....
4. ПЛАМЕН СТОЕВ.....	9. МАРИО ПЪРВАНОВ.....
5. ЕЛЕОНОРА ЧАНАЧЕВА.....	10. КАМЕЛИЯ ЕФРЕМОВА.....

11. ЕМИЛ ТОМОВ.....
12. АЛБЕНА БОНЕВА..- **О.М.**.....
13. БОНКА ДЕЧЕВА..- **О.М.**.....
14. СВЕТЛА БОЯДЖИЕВА.....
15. ЖИВА ДЕКОВА.....
16. КАМЕЛИЯ МАРИНОВА.....
17. ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА.....
18. ТЕОДОРА ГРОЗДЕВА.....
19. ИЛИЯНА ПАПАЗОВА.....
20. ЗОЯ АТАНАСОВА.....
21. ВЕСЕЛКА МАРЕВА..- **О.М.**.....
22. БОРИС ИЛИЕВ.....
23. БОНКА ЙОНКОВА.....
24. БОЯН ЦОНЕВ..- **О.М.**.....
25. БОЯН БАЛЕВСКИ.....
26. ИРИНА ПЕТРОВА.....
27. МАРГАРИТА ГЕОРГИЕВА.....
28. РОСИЦА БОЖИЛОВА.....
29. ДРАГОМИР ДРАГНЕВ.. – **О.М.**.....
30. ВЛАДИМИР ЙОРДАНОВ..- **О.М.**.....
31. КОСТАДИНКА НЕДКОВА.....
32. ДИМИТЪР ДИМИТРОВ..- **О.М.**.....
33. ДАНИЕЛА СТОЯНОВА..- **О.М.**.....
34. ГЕРГАНА НИКОВА.....
35. ПЕТЯ ХОРОЗОВА.....
36. МАЙЯ РУСЕВА..- **О.М.**.....

37. АННА БАЕВА.....
38. ВЕРОНИКА НИКОЛОВА.....
39. ЕРИК ВАСИЛЕВ.....
40. КРИСТИЯНА ГЕНКОВСКА.....
41. ВАНЯ АТАНАСОВА.....
42. АЛЕКСАНДЪР ЦОНЕВ.....
43. РОЗИНЕЛА ЯНЧЕВА.....
44. ЕМИЛИЯ ДОНКОВА.....
45. ФИЛИП ВЛАДИМИРОВ.....
46. ВАСИЛ ХРИСТАКИЕВ.....
47. ГАЛИНА ИВАНОВА.....
48. АНЖЕЛИНА ХРИСТОВА.....
49. ДЕСИСЛАВА ПОПКОЛЕВА..-**О.М.**..
50. МАДЛЕНА ЖЕЛЕВА.....
51. МИЛЕНА ДАСКАЛОВА..- **О.М.**.....
52. ТАНЯ ОРЕШАРОВА..- **О.М.**.....
53. МАРИЯ ХРИСТОВА..- **О.М.**.....
54. ЛЮДМИЛА ЦОЛОВА.....
55. СОНЯ НАЙДЕНОВА..- **О.М.**.....
56. ИВАНКА АНГЕЛОВА.....
57. АНЕЛИЯ ЦАНОВА.....
58. ИВО ДИМИТРОВ.....
59. ЕЛЕНА АРНАУЧКОВА.....
60. НИКОЛАЙ ИВАНОВ.....
61. ДЖУЛИАНА ПЕТКОВА.....

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

Считаме, че определение на апелативен съд, постановено по чл. 274, ал. 2, предл. 2 ГПК, с което е потвърдено преграждащо развитието на производството определение или разпореждане на окръжен съд като въззивна инстанция, подлежи на касационно обжалване, на осн. чл. 274, ал. 3 ГПК, доколкото не е налице изключението по чл. 274, ал. 4 ГПК.

Разпореждането на окръжен съд за връщане на касационна жалба, за връщане на частна касационна жалба и за връщане на частна жалба против свое определение по чл. 274, ал. 1, 1 ГПК са също актове, постановени от окръжен съд „като въззивна инстанция“ по смисъла на чл. 274, ал. 2, предл. 2 ГПК, и горното разрешение касае и тях.

Съображенията са следните:

Законодателната промяна, извършена със ЗИД на ГПК, ДВ бр. 50 от 2015 г., касае само съда, компетентен да разгледа жалбата, но не и характера на производството. Няма основания да се смята, че с новата редакция на чл. 274, ал. 2 ГПК законодателят е ограничил достъпа до касационно обжалване на преграждащите развитието на производството определения и разпореждания, доколкото подобни ограничения са предвидени с изрична норма на закона (чл. 274, ал. 4), която не може да се тълкува и прилага разширително. Целта на промените с ДВ, бр. 50 от 2015 г. е да се намали натовареността на Върховния касационен съд като обикновена втора инстанция по чл. 274, ал. 2 ГПК, но не и да се ограничи неговата компетентност като касационна инстанция.

Обжалването на определението/разпореждането, с което се прегражда пътя за разглеждане на делото, е средство за защита на правото на иск, което би се оказало неосъществимо, ако отказът на съда да предприеме действия за правна защита не би могъл да бъде продължен. Ако апелативният съд окончателно потвърди преграждащото определение/разпореждане на въззивния окръжен съд по дело, което не е изключено от касационен контрол по чл. 274, ал. 4 ГПК, това значи, че съд, който не е компетентен инстанционно да се произнесе по материалноправния спор, което включва и преценката за допустимост на исковото производство, в частност на въззивното, съответно за допустимостта на въззивното решение, ще извърши тази преценка по окончателен начин.

Следва да има равенство между възможностите за контрол на решенията, подлежащи на касационно обжалване, и на определенията и разпорежданията, постановявани в хода на исковото производство,

имащи отношение към постановяване на самото въззивното решение, неговата допустимост и достъпът до касационно обжалване. Ако определенията на апелативния съд против преграждащите определения на окръжния съд като въззивна инстанция са окончателни, тогава до проверка пред ВКС ще бъдат допуснати само въззивните решения, постановени по дела, по които апелативният съд е отменил преграждащия съдебен акт на окръжния съд като въззивна инстанция, независимо дали този резултат е правилен или не.

В исторически аспект подобно равенство за ефективен достъп до съд е било винаги съблюдавано в процесуалните ни закони. Това принципно разбиране за еднаквост на съда, който се произнася по същество и по допустимостта на сезирането съответства и на постановеното от Общото събрание на ГК и ТК в т. 12 от ТР № 7/2014 г. от 31.07.2017 г., че Върховният касационен съд, след като е компетентен да упражнява извънреден контрол на влезли в сила неправилни решения, следва да упражни и инстанционен контрол по реда на чл. 274, ал. 2 ГПК върху разпореждането на първостепенния съд, с което се връща като нередовна молбата за отмяна, независимо какво е мястото на администриращия съд в йерархията на съдилищата – районен, окръжен, апелативен, Върховен касационен съд.

Целената бързина и разтоварване на Върховния касационен съд чрез изменението на чл. 274, ал. 2 ГПК е постигната с изключване от неговата проверката на определенията на апелативните съдилища, постановени по частни жалби срещу актове на окръжни съдилища, които за първи път са се произнесли във въззивно производство по въпроси, попадащи в хипотезата на чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК и изключени от касационен контрол. Относно преграждащите определения и разпореждания на окръжните съдилища като въззивна инстанция, в случаите, в които апелативният съд ги отмени, спорът също не достига до ВКС по реда на обжалване с частна жалба. Само когато апелативният съд потвърди в хипотезата на чл. 274, ал. 2, изр. 1, предл. 2 ГПК преграждащите определения и разпореждания на окръжен съд, Върховният касационен съд се произнася при подадена частна касационна жалба и след предварителна селекция за наличие на основания за допускане на касационно обжалване; при по-строги изисквания за редовност на частната жалба, вкл. приподписване от адвокат или юрисконсулт, освен когато жалбоподателят или неговият представител има юридическа правоспособност.

Обратното становище, прието от мнозинството по настоящото тълкувателно дело, противоречи и на разясненията, дадени в Тълкувателно решение № 5/2018 по ТД № 5/2015 г., постановено при действието на ГПК след изменението с ДВ бр. 50 от 2015 г. В мотивите на същото е изяснено, че съгласно чл. 274, ал. 2 ГПК, функционалната подсъдност при обжалването се определя от това

дали определението е постановено за първи път от съда, пред който делото е висящо. Когато определението е първоинстанционно (съдът за първи път се е произнесъл по процесуален въпрос, актът по който подлежи на обжалване), компетентен да се произнесе по жалбата срещу определението е следващият по степен съд. Когато определението е постановено за първи път от окръжен съд, компетентен по частната жалбата е съответният апелативен съд, който се произнася като въззивна инстанция по нея. Въззивните определения, вкл. постановени от апелативен съд по реда на чл. 274, ал. 2, предл. 2 ГПК, подлежат на обжалване с частна касационна жалба, когато са налице предпоставките по чл. 280, ал.1 ГПК и чл. 280, ал. 2 ГПК. Основанието и съображенията на законодателя да определи съответния апелативен съд като функционално компетентен да се произнесе по частни жалби срещу определения, постановени за първи път от окръжен съд като въззивна инстанция, са еднакви за двете групи подлежащи на обжалване с частни жалби определения – преграждащи и други, посочени в закон.

Като резултат от двете тълкувателни решения, за определенията по чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК, в хипотезите, посочени в ТР № 5/2018 г. на ОСГТК, се признава, че подлежат на касационно обжалване, вкл. когато са постановени от апелативен съд по реда на чл. 274, ал. 2, предл. 2 ГПК (напр. потвърден отказ на окръжен съд като въззивна инстанция да върне надвнесена държавна такса), но това е отрецено за преграждащите определения по чл. 274, ал. 1, т. 1 ГПК (напр. за прекратяване на делото и обезсилване на първоинстанционното решение поради настъпило правоприемство, при което има сливане между ищец и ответник).

От изложеното в мотивите на мнозинството в тълкувателното решение, прието по настоящото тълкувателно дело, че разпорежданията на окръжен съд за връщане на касационна жалба, за връщане на частна касационна жалба и за връщане на частна жалба против свое определение по чл. 274, ал. 1, предл. 1 ГПК, не попадат в приложното поле на чл. 274, ал. 2, предл. 2 ГПК, следва, че изброените актове на окръжен съд се обжалват с въззивна частна жаба направо пред ВКС. От съображенията, че това е така, защото са действие по администриране пък следва, че направо пред ВКС трябва да се обжалват и разпорежданията на окръжен съд за връщане на частни жалби срещу актове по чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК, постановени от окръжен съд за първи път във въззивно дело.

При това разрешение, определенията на окръжен съд, постановени като въззивна инстанция – преграждащи (напр. за прекратяване на въззивното производство) или други, посочени в закона (напр. отказ за отмяна на наложена от въззивния окръжен съд глоба) ще подлежат на обжалване пред апелативен съд, чийто акт ще е

окончателен, но разпореждането на окръжен съд, с което връща въззивната частна жалба, подадена до апелативния съд против посочените определения, ще подлежи на обжалване направо пред ВКС.

Подобно тълкуване не е съответно и на обявената цел на изменението на чл. 274, ал. 2 ГПК с прехвърляне на производства от компетентността на ВКС за разглеждане на апелативните съдилища, защото огромният брой дела са по частни жалби срещу разпореждания на окръжен съд за връщане на касационна жалба, за връщане на частна касационна жалба и за връщане на частна жалба против свое определение по чл. 274, ал. 1 ГПК.

Самото разбиране, че в случаите, когато съдът извършва действия по администриране на жалби, не се произнася като съд в съответната инстанция, е също неправилно. Съдебните актове (постановления) на съда – решения, определения и разпореждания, са вид процесуални действия, насочени към учредяване, развитие и завършване на съдебния процес – като цяло и отделно във всяка съдебна инстанция. С тях правораздавателният орган се произнася по исканията на страните или служебно се разпорежда за движението, спирането или прекратяването на производството. Те са израз на решаващата или разпореждащата дейност на съда. С определения и разпореждания по правило съдът се произнася по процедурни въпроси. За разлика от определението, предмет на разпореждане могат да бъдат само тези въпроси, които законът допуска да се разрешават от едноличен орган. Разпорежданията са подчинени на режима на определенията съобразно със своя предмет и въздействието си върху производството. Разпореждания на окръжен съд по въззивно дело за връщане на касационна жалба, за връщане на частна касационна жалба и за връщане на частна жалба против свое определение по чл. 274, ал. 1, предл. 1 ГПК, а още и разпорежданията за връщане на частна жалба против свое определение по чл. 274, ал. 2 ГПК, са еднолични постановления на съда, вид процесуални действия относно развитието на исковия процес. Те са преграждащи. Компетентен да ги постанови е именно съдът, който се произнася като въззивна инстанция по делото. „Постановени като въззивна инстанция“ са всички онези определения и разпореждания, които законодателят е възложил по компетентност на въззивния съд. Друго не следва от ТР № 1/2013 г. на ОСГТК – в него е разрешен въпросът за законния състав на въззивния съд, когато връща касационна жалба и частна касационна жалба. От същността на процесуалното действие на съда – по движение на делото чрез администриране на жалба, е даден отговор, че въззивният съд действа еднолично, от което следва и, че постановлението му е по вид разпореждане. Законодателят в хипотезата на чл. 274, ал. 2, изр. 1, предл. 2 ГПК има предвид

произнасяне за първи път на окръжен съд по въззивно дело, по процесуален въпрос, актът по който подлежи на обжалване, а не произнасяне само в рамките до постановяване на въззивния съдебен акт, с който туря край на делото – решение, определение.

Преграждащите разпореждания на окръжен съд като въззивна инстанция са тези, с които: 1) оставя без разглеждане като недопустими или поради неотстраняване на нередовности молби за постановяване на актове по чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК; 2) разпореждания за връщане на частни жалби против свои актове по чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК; 3) разпореждания за връщане на частни жалби против свои преграждащи актове по чл. 274, ал. 1, т. 1 ГПК и 4) разпореждания за връщане на касационни жалби и частни касационни жалби. Обжалваемостта им следва реда за обжалване на определенията на въззивния окръжен съд, съгл. чл. 279 ГПК – пред съответния апелативен съд. Определенията на последния подлежат на касационно обжалване на осн. чл. 274, ал. 3 ГПК, след предварителна селекция, в случаите, когато е потвърдено разпореждане на окръжен съд, с което: 1) оставя без разглеждане като недопустими или поради неотстраняване на нередовности молби за постановяване на актове по чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК, ако самите те подлежат на касационен контрол; 2) връща частни жалби против свои актове по чл. 274, ал. 1, т. 2 ГПК, ако самите те подлежат на касационен контрол; 3) връща частни жалби против свои преграждащи актове по чл. 274, ал. 1, т. 1 ГПК, ако самите те подлежат на касационен контрол ГПК; 4) връща касационни жалби и частни касационни жалби.

съдия Албена Бонева
съдия Даниела Стоянова
съдия Боян Цонев
съдия Мими Фурнаджиева
съдия Бонка Дечева
съдия Милена Даскалова
съдия Десислава Попколева
съдия Димитър Димитров
съдия Драгомир Драгнев
съдия Веска Райчева
съдия Веселка Марева
съдия Соня Найденова
съдия Василка Илиева
съдия Таня Орешарова
съдия Мария Христова
съдия Бранислава Павлова
съдия Майя Русева
съдия Татяна Върбанова
съдия Владимир Йорданов

